СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 3. Джерзи Сити, Н. Дж., второк 5. січня, 1926. VOL. XXXIV. No. 3. Jersey City, N. J., Tuesday, January 5. 1926. TREE CENTS

Сподіються загально розбиття вуглевих переговорів.

НЮ ЙОРК, 3. січня. — Вуглева конференція, що отвирається наново після завтра, не заповідається добре. Ґазети заповідають на основі розмов з обома сторонами, що се засіданне може дуже легко довести до справдішного розбиття.

Головною точкою непорозуміння є питанне арбітрації. Майнери вперлися проти сього так, що вони певно не вступлять ні одного кроку.

ЦІНИ НА ВУГЛЯ ЩЕ РОСТУТЬ.

ЛОҐЕНСПОРТ, Індіяна, 3. січня. — Ціни на вугля зросли тут до того, що на публичній ліцитації продано тут дві тони вугля одному фармерови за 80 долярів.

ҐРАФИНЯ КАРОЛІ ДОМАГАЄТЬСЯ ДОПУЩЕННЯ ДО КРАЮ СУДОВОЮ ДОРОГОЮ.

ВАШИНҐТОН, 3. січня. —Ґрафиня Каролі, жена першого президента мадярської републики, котра від довшого вже часу старалася безуспішно о новий дозвіл федерального уряду на приїзд до Злучених Держав, унесла нині через свого адвоката позов до суду проти федерального уряду, домагаючися в сьому позві від уряду подання законних причин проти її приїзду.

ЗАПОВІДАЮТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ УРЯДУ ЗА МИТА.

ВАШИНҐТОН, 3. січня. — Велике число послів і сенаторів заповідає виступи проти федерального уряду за його митову політику. Вони хочуть добитися ревізії сеї політики, котра на їх думку шкодить фармерам, а помагає приятелям та родинам членів кабінету президента.

ЗЛОВИЛИ ПАЛІЯ.

НЮ ЙОРК, 3. січня. — По довших шуканнях за справником великого числа огнів, що повставали в місті в святочний час у загадочний спосіб, поліція відкрила Волтера Фолі, 29-літного мешканця Бруклина, котрий уже раз був караний за підпал власного таки дому. На поліції мав він признатися, що межи Різдвом а Новим Роком він підпалив 40 домів. За причину подав він те, що він дуже любить дивитися на замішанне та оживленне, яке панує коло огню.

СТРАШНІ БУРІ НА ОКЕАНІ.

НЮ ЙОРК, 3. січня. — Всі кораблі, що приїхали сими днями до сього порту, росповідають про страшні бурі, які панують на цілому майже Атлянтійському океані. Корабель Адриятик приїхав з поручами своїх покладів розбитими морськими филями, та з пірваними щогловими шнурами. Моряки й пасажири росповідають, що раз у корабель ударила така сильна филя, що скрутила корабель та обернула його передом назад.

„ПОВОЄННЕ БОЖЕВІЛЛЯ ВЕДЕ ДО САМОВЛАДДЯ".

НЮ ЙОРК, 3. січня. — Джосія Веджвуд, посол до анґлійського парляменту та бувший міністер праці в анґлійськім міністерськім кабінеті, виступив тут в одній церкві з відчитом про червоний та білий терор в Европі.

Ріжні большевицькі революції посол називав „червоним терором", а всякі режіми, які повставали проти большевизму, він називав „білим терором". Оба терори стараються залякати своїх противників, вибиваючи їх безпощадно. На думку посла, білі терори богато страшнійші від червоного. На доказ свого твердження посол наводив, що большевицька революція нігде не коштувала стільки жертв у людськім життю, що білі терори.

ЗБИРАЮТЬСЯ НА РОСКОПКИ ІНДІЯНСЬКОЇ СТАРИНИ.

КЕЙМБРИДЖ, Месечузетс, 3. січня. — Гарвардський університетський музей висилає велику виправу на роскопування гробів старинного індіянського культурного народа Маїв, що колись розвивався в центральній Америці. Виправа виїздить сими днями на територію середно-американського півострова Юкатану. Роскопки будуть вестися серед тропікальних пралісів.

ІМІҐРАНТИ ВЖЕ ТАК НЕ ПОБИВАЮТЬСЯ О АМЕРИКАНСЬКЕ ГОРОЖАНСТВО.

ВАШИНҐТОН, 3. січня. — Федеральне бюро натуралізації звертає увагу на замітний факт, що число іміґрантів, які старалися о добутте американського горожаньства в минувшому році, значно зменчилося, коли його зрівняти з попередними кількома роками. Правда, число жінок, стараючихся о горожаньство, зросло, але число всіх стараючихся, майже о половину зменьчилося.

ЧЕРЕЗ КПИНИ ТОВАРИШІВ УТІК З ДОМУ.

НЮ ЙОРК, 3. січня. — Кілька днів тому пропав з дому своїх родичів 14-літний хлопчина Едвард Райдер. Родичі повідомили поліцію, але поліція по кількох днях пошукувань не могла похвалитися найменчим доспіхом. Нарешті родичі впали на плян дати знати до одного радіового підприємства, яке й оголосило через бездротний телефон прозьбу родичів до хлопчини вертати домів. Хлопець десь справді підслухав сю прозьбу та вернув домів. Родичам пояснив він, що втік з дому тому, бо не міг витерпіти кпин своїх шкільних товаришів, які насміхалися з його росту, незвичайно високого як на його вік. Родичі збираються тепер перенести хлопця в другу школу.

ОНТЕРІЙСЬКІ ФАРМЕРІ ПЛЕКАЮТЬ БОГАТО ТЮТЮНУ.

Оттава. — У минувшім році онтерійські фармері посвятили 18,261 акрів поля під управу тютюну. Цього року вони мали 13,273 акрів. І хоча поля під тютюном було цього року менше чим мин. року, то ц. р. зародилося богато більше тютюну як мин. року. Урядові цифри виказують, що мин. року вродилося трохи більше як 12 міліонів фунтів, а цього року понад 20 і пів міліонів фунтів тютюну.

Населення Канади не скурює усього випродукованого тут тютюну. І тому в 1924 році було спродано Англії два міліони, а в мин. році понад 3 і пів міліона фунтів тютюну.

На виставі у Вемблей, Анґлія, канадійський тютюн був узнаний за найліпший в світі.

800 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ НА ОХОРОНУ ЛІСІВ.

Вікторія, Б. К. — Урядові цифри виказують, що протягом цього року правительство видало $816,712 долярів на вхоронення лісів у Брітіш Колюмбії від вогню. Видаток гроша на поборювання лісових пожарів зростає кожного року. — 1910 р. видано було на сю ціль 210 тисяч долярів. Зріст лісових пожарів треба приписати зростови лісових обозів, які занимаються зрубуванням дерев на логи. В 1910 р. таких обозів було в лісах Британійської Колюмбії 350. В 1924 р. було їх 3,167. Отже чим більше таких обозів є, тим більше пожарів в лісах Б. Колюмбії, і тим більші видатки на їх гашення. Найбільше лісових пожарів повстає завдяки недбальству лісових курців.

17 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ НА ДОРОГИ.

Протягом пяти років, т. є. від 1919 до 1925, канадійське домініяльне правительство дало ріжним провінціям близько 17 міліонів долярів на будову головних гостинців. Гроші були розділені в такий спосіб: — Алберта $210,585; Манітоба $1,153,940; Новий Бронсвик $1,251,915; Нова Скошія $1,456,431; Онтеріо — $5,592,334; Принц Едвард Остров $408,273; Квебек $4,107,929; Саскачеван $1,434,482.

ДВІСТА ТИСЯЧ ЕМІҐРАНТІВ ДО КАНАДИ В СЛІДУЮЧІМ РОЦІ.

Оттава. — Домініяльне правительство поробило уже усі потрібні кроки в напрямі спровадження до Канади двіста тисяч іміґрантів не тільки з Анґлії, але й з середущої Европи.

Приїзд такого великого числа еміґрантів в слідуючім році є запевнений тим, що перевозову оплату обнижено до найнижчого степеня.

І так подорож одної дорослої особи з Англії коштувала перше від 90 до 125 долярів, а тепер буде коштувати:

До Галіфаксу, в Квебеку, 15 долярів.

До Монтреалу 20 долярів. До Вінніпеґу 25 долярів. До Реджайни 30 долярів. До Келґарі або Едмонтону 31 доляр. До Венкуверу 45 долярів.

ПІДДУБНИЙ В ФИЛАДЕЛФІЇ.

Іван Піддубний виступав у пятницю, 1. січня, перший раз у Филаделфії. Боротьба була уряджена в Метрополитен Опера Гавз. На боротьбу прибуло коло 5 тисяч видців. Піддубний боровся проти литовського силача Карла Аркуса. Був се силач, своєю вагою вже більше зближений як попередні противники до Піддубного. Важить він 235 фунтів. Він спершу почав нападати, але скоро мусів перейти до оборони. В 11 мінутах Аркус уже лежав на лопатках.

На тому самому вечері Калза побідив Ґардіні, а боротьба межи Капланом та Коловом скінчилася розіграною.

Публика встроїла Піддубному велику овацію.

Найблизчий виступ Піддубного в Джерзи Сити, що відбудеться в пятницю, дня 8. січня, викликає велике зацікавленне серед американських іміґрантських кругів. Американські спортові ґазетярі пишуть, що Піддубний непобідимий. Того самого вечера буде там боротися теж польський атлет Владек Збишко. Боротьба відбудеться в гали Вікторія, при вул. Гендерсон та Йорк.

ВАРТІСТЬ ДОЛЯРА ЗА ГРАНИЦЕЮ.

Для тих, що вертають з Америки в рідний край, цікаво буде знати факт, що при виміні долярів на чужу валюту все платять менше за золоті і срібні доляри чим за паперові. Ось примір: Дня 4-го грудня за паперовий доляр платили у Львові 8 польських „золотих", за золотого доляра платили 7 „золотих" і 90 „ґроши", а за срібного доляра платили лише 6.40.

З НАШИХ ТЕАТРІВ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

Київський міський театр „Березіль" одержав на париській виставці декоративного мистецтва золоту медалю. Дня 12. жовтня виставив він у перше песу перероблену з твору франц. письменника Меріме „Жакерію". Міський харківський театр виставив драму „Христос у Вестерн Сіті", міський театр у Полтаві „Монастир св. Магдалини" Ростовцева, „Десять днів, що потрясли світом" Джона Ріда і „Анну Хрісті" О'Нейля. Композитор С. Дремцов скінчив оперу в 3. діях „Іван Морозенко".

БОЙКОТ РОМЕН РОЛЛЯНА.

З нагоди вистав пес Ролляна на польських сценах, преса пригадує, що твори Ролляна, Ноблівського лавреата, не діждались до нині вистав на французьких сценах. Причина цього: становище Ролляна підчас війни. Роллян (Швайцарець) видав книжку та кілька манифестів з великою симпатією для Німеччини. Тому Французи продовжують тихий бойкот його пес. У двох державних париських театрах, де ці песи мали ввійти в репертуар, дирекція до нині не зважилась їх виставити, лякаючись гострих демонстрацій публики.

СМЕРТНІСТЬ ВІД ТУБЕРКУЛЬОЗИ НА УКРАЇНІ.

„Статистичний Бюлетень" ч. 12. (за вересень) приносить статистичні дані про смертність наслідком туберкульози серед укр. населення. З тих даних наводимо цифри про смертність наслідком тої недуги в 1923 р. у 12-ти містах України: Житомір — 398 душ; Коростень — 299 душ; Винниця — 280 душ; Проскурів — 291 душ; Гайсин — 326; Прилука — 187; Лубні — 257; Золотоноша — 204; Кремінчук — 243; Катеринослав — 175; Кривий Ріг — 168; Таганріг 90 душ. З цього зіставлення можна помітити, що смертність від туберкульози найбільша на заході й півночі, найменша на сході та полудні. Перше місце що до смертности займає Житомір. Коли ці цифри порівняти зі смертністю міст у західній Европі, то виявиться, що смертність від туберкульози в західно-українських містах значно більша ніж у західній Европі. Зате по східно-українських містах смертність від тої недуги не виходить поза розміри, що характеризують найбільшу державу центральної Европи Німеччину.

ВСЮДИ ОДНАКОВІ.

Пишуть з Відня: Дня 30. листопада відбувся тут в аристократичнім христ.-суспільнім Leogesellschaft виклад підполковника-авдитора Олександра фон Гайдецького п. з. „Польща й цісарська держава у світлі віденських мистецьких памятників". Гайдецький по старій рецепті анектував не тільки всі памятники української культури у Відні — а є їх не мало! — до польського мистецтва, а ще позволив собі на нечувано шовіністичні випади під адресою українського народу і його мистецьких надбань, у тім очевидно переконанні, що на салі нема ніякого Українця. Помилився. Присутний на відчиті молодий український історик д-р Іван Турин зголосився в дискусії перший до слова і дав Гайдецькому, а з ним і всім присутним Полякам, добру відправу. Промова д-ра Турина зробила тим більше враження, що була виголощена незвичайно спокійно, культурно і річево, ілюстрована до того цілою низкою фактів. Наслідок її був такий, що присутний на рефераті польський посол Лясоцький покинув демонстративно салю. — Так повинні ми вчити розуму й тактики наших висококультурних сусідів!

„КУРЄР ЛЬВОВСКІ" ПЕРЕСТАВ ВИХОДИТИ.

Варшавський „Куріер Поранни" доносить, що найстарший польський часопис у Львові, „Курєр Львовскі", перестав виходити з кінцем падолиста задля фінансової скрути.

„Курєр Львовскі" почав виходити 1882 року. Як всі инші польські часописи, покійні вже і жиючі ще, львівський „Курєр" трактував усяку українську справу з польської шовіністичної точки, дарма що був він „орґаном демократичної інтеліґенції".

Кажуть, що румунський престолонаслідник Кароль уступив з політичних причин.

ВІДЕНЬ, 2. січня. — Уступивший румунський наслідник престола Кароль тепер живе в Медіоляні, в Італії.

Кажуть, що він там живе з першою жінкою Зізі Лямбріно, а другі кажуть, що з княжною Лупеску, а ще інші повідають, що Лупеску се прибране імя Зізі.

Тут і в других европейських столицях розійшлись чутки, що румунський король Фердинанд, його жінка Марія і премієр Братіяно використали авіяційний скандал, щоб усунути Кароля. Кажуть, що Кароль держав з опозицією під проводом ґенерала Авереску, котрий приготовляв революцію на весну, хотячи повалити короля Фердинанда і проголосити королем Кароля, та усунувши премієра Братіяну, захопити диктатуру в Румунії на фашістський спосіб. Притім вказують, що буцімто Кароль має демократичні склонности, та що при його помочі Авереску хотів признати населенню Румунії більші свободи.

Розголошенне сих чуток, як кажуть, налякало румунського короля і королеву і вони стараються вплинути на сина, щоби не виявив дійсної причини уступлення. Кажуть, що Кароль цілком не має гроший і тому батьки сподіваються наклонити його до мовчанки великими сумами гроший. Передають, що королева Марія радить синови виїхати до Швеції або Норвеґії, куди вона готова йому посилати гроші.

БРАТ ОСУДЖУЄ БРАТА.

ПАРИЖ, 2. січня. — Брат уступившого румунського престолонаслідника Кароля, Микола, служить в англійській воєнній фльоті, а тепер приїхав сюди на свята і бавиться по кабаретах на Монтмартр.

Він має 23 роки і міг би стати надійним престолонаслідником, але не може бути ізза правил румунської династії, що права наслідства найстаршого сина короля переходять на його найстаршого сина. Отже ті права переходять на 4-літнього Михайла, а Микола міг би стати престолонаслідником хиба тоді, якби Михайло помер.

Микола осуджує брата за його скандальні афери і особливо за зреченне права престолонаслідства, кажучи, що се непростимий гріх.

РОЗВОДЯТЬСЯ.

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 2. січня. — Тут урядово оголошено, що престолонаслідник Кароль і його друга жінка Олена, дочка бувшого грецького короля Константина, розведуться.

БІБЕСКО УСТУПАЄ.

ВІДЕНЬ, 2. січня. — Румунський посол у Вашинґтоні князь Бібеско уступив зі свого становища ізза того, що премієр Братіяну поминув його, а назначив румунського посла в Лондоні, Тітулеску, головою довгової комісії для переговорів з Америкою про сплату воєнного довгу.

ПОВЕНІ В ЕВРОПІ.

ПАРИЖ, 2. січня. — Катастрофа повені обняла не тільки Середню Европу, де спричинила найбільше знищення в Румунії і в Угорщині, але і Західну Европу, а саме: Францію, Німеччину, Бельґію і Голяндію, а навіть досягла Анґлію.

БОГАТО ПАПЕРУ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 2. січня. — В минулому році зложено в бюрі Ліґи Народів 248 договорів ріжних держав для зареґістровання.

Загалом досі за час істнування Ліґи Народів зложено в її секретаріяті 1,042 договори.

ЗАСЛАННЄ КОМУНІСТІВ.

АТЕНИ, столиця Греції, 2. січня. — Грецьке правительство вислало на засланне на Егейські острови 400 комуністів, яких недавно арештовано в Атенах.

ІТАЛІЙСЬКА АКАДЕМІЯ.

РИМ, 2. січня. — На особисте доручення премієра Муссоліні постановив сьогодня італійський кабінет створити Королівську Академію Італії для плекання науки і штуки.

Академія буде складатися з 60 членів, якими можуть бути тільки особи, що мають найбільші заслуги для італійської культури.

ТРОЦЬКИЙ ПОБІДИВ КАМЕНЄВА.

МОСКВА, 2. січня. — Сьогодня вибрав конгрес російської комуністичної партії нове „політбюро" („політичне бюро", яке є головним зверхником і большевицької партії і большевицького уряду).

Число членів „політбюра" побільшено до 9 і вибрано ними: Леона Троцького, Клима Ворошілова, Григорія Зіновева, М. Молотова, Йосифа Сталіна, Михайла Калініна, Миколу Бухаріна, Алексія Івановича Рикова і Р. Томського.

Як торік Леон Каменев усунув був з „політбюра" свого шваґра Леона Троцького, так тепер Троцький усунув Каменєва.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

Ціла смуга української землі в старім краю під Польщею, Полісся з Підляшем, найбільш висунена на північний захід, є найбільш загрожена під національним поглядом.

Важку працю приходиться виконувати на цих землях серед мало свідомого національно населення одинокому українському культурно-освітному Товариству Просвіти в Бересті. Матеріяльних засобів нема і тяжко їх видобути у зголоднілого населення. Бідна природа краю ще перед війною виганяла наших земляків за далекий океан шукати хліба. Однак і серед тяжких обставин працювати треба. Т-во Просвіта в Бересті не має своєї власної хати; ОДИНОКА НА ЦІЛОМУ ПОЛІССІ УКРАЇНСЬКА ПРИВАТНА ШКОЛА НЕ МАЄ ДЛЯ СЕБЕ ПРИМІЩЕННЯ.

Останніми часами зорганізувався при Просвіті Комітет будови Народнього Дому в Бересті в складі Голови К-ту посла д-ра Дмитрюка, заст. адвок. Вол. Крицького, скарбника Миколи Кринапівського, секретаря адвок. Вас. Пантелевича. Цей Комітет звертається до українського громадянства в Америці, а передівсім до своїх найблизших Земляків, емігрантів з Полісся, з благанням о посильну матеріяльну допомогу. Гроші слати можна по адресі: Польща, Берестъ Литовський, Брацький заулок, Т-во Просвіта, на рахунок Комітету будови Народного Дому або на імя Голови К-ту, соймового посла, д-ра Дмитрюка.

ЗА КОМІТЕТ:
В. Пантелевич, секретар; **Др. Дмитрюк**, голова.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Се перший раз наше старинне історичне місто Берестъ Литовський звернулось до нас за допомогою. Віримо, що наше громадянство в Америці і в Канаді не відмовиться від сеї помочі.

Аби не роздроблювати посилок і не видавати заборато гроша на окремі посилки, найкраще всі посилки післати до Обєднання в Філаделфії, яке перешле їх равом одною посилкою на призначене місце.

ВІД ВОЄННОГО БОЖЕВІЛЛЯ ДО ЗДОРОВОГО РОЗУМУ

Кілька місяців тому назад появився в світовій пресі публичний лист визначних французьких поступовців, підписаний сотнею імен Французів, визначних на найріжнійших полях людської думки й ділання, який протестував проти 227. та 231. артикулу версайського договору, який, як відомо, складає всю вину за вибух світової війни на централні держави. Тепер знова з приводу свята Христового Різдва появився подібний публичний лист англійських діячів.

Сей лист має форму петиції (прозьби) підписаних до англійського уряду, щоби він постарався о скасовання згаданих точок версайського договору. Петицію підписали понад сто визначних людей Англії з усяких діланок публичного життя. Є там і відомі англійські політики, і відомі англійські письменники, і відомі учені, і славні актори, і таке инче. Не люди лиш одної партії, та не одних поглядів. Та всі вони годяться в тому, що два артикули версайського договору, які складають на Німеччину виключну вину за викликання світової війни, не повинні находитися в мировім договорі та повинні бути з нього як найскорше викинені.

Природна річ, петиція не перечить, що Німеччина сі два артикули підписала руками своїх правних представників, однак петиція підносить, що Німеччина була тоді побита, а аліянти примусили її підписати се признане до вини силою своєї побіди. В сьому самопризнанню Німеччина признала, що вона поповнила грубі вчинки проти межинародної моралі, проти святости межинародних умов, та воєнних звичаїв. З огляду на те, однак, що се признання було вимушене на Німеччині силою, воно не може мати ніякої публичної вартости.

Ся заява визначних англійських поступовців має велике публичне значіння, як показчик дороги, якою певно піде англійська публична думка за кілька найблизших років. Що англійська публична думка, себто пересічний англійський дозрілий чоловік, ще не думає так, як пишеться в петиції, сього певно навіть самі автори петиції не скажуть. Нігде правди діти, що й в Англії, як у других краях світа, що богато остало наслідків воєнного божевілля. Однак, правдою також є, що чим далі, тим більше воєнне божевілля тратить на силі, а народи що раз більше звертаються до нормального мирового думання.

Такий наворот зроблено навіть у побідній Франції. Се видно не лишень по згаданім публичнім листі французьких поступовців про відповідальність за вибух війни, але й по тому, що недавно в Франції появилася спеціяльна тижнева газета, яка виразно кладе собі за завдане направити Німеччині ту шкоду, яку її заподіяли аліянти, кажучи Німеччині підписати заяву, що лишень одна одинока передовсім відповідає за вибух війни та за неморальні воєнні поступки.

Подібні виступи проти версайського договору мають також свою політичну вагу й для ненімецьких народів, бо всякий народ, що хотів панувати над другим, послугувався проти угнетеного народа аргументом, що мовляв сей національний рух викликала Німеччина в своїм інтересі. Свого часу проти українського національного руху підносили закид, що се хитра німецька інтрига, згідно й російські царі, і російські большевики, і польські генерали. З упадком казки про виключну німецьку відвічальність за війну, впаде також і сей аргумент проти Українства. Серед здорово думаючої Европи така думка буде неможлива.

З ОБЄДНАННЯ.
(Комунікат ч: 16).

На місячнім засіданню екзекутиви Обєднання, яке відбулося дня 31. грудня, 1925 р. порушено слідуючі справи:

Жертвенність зростає і довіре до Обєднання скріплюється.

З фінансового звіту і письм надсиланих до Обєднання виходить, що старий рік закінчуємо з повною надією, що наша визвольна акція знайде серед американсько-українського громадянства ще більше поперття. В новім році будемо далі продовжувати нашу працю, якої головна мета: нести матеріяльну допомогу нашим культурним та економічним організаціям в краю та піддержувати тут і там політичну лінію, яка заявляється за безпощадною боротьбою з наїздниками наших земель. Наша внесла ціль зеднує собі в Америці щораз то більше прихильників, промощує собі шлях до всіх американських громад, товариств і осіб і дає нам можність вірити, що ідеєю і совісною працею притягнемо в новім році до своїх рядів нові кадри свіжих сил. Зато, тим, що вступаємо в четвертий рік діяльности Обєднання. Всім нашим прихильникам щиро дякуємо за їх жертвенність та працю в користь рідного краю. Дякуємо в імени своїм і в імени рідної землі.

Коляда на Рідну Школу.

Місяць січень — це місяць Рідної Школи. Є він її жнивом і від нього залежить її істнования. Тому то в кожній громаді повинні піти з колядою на Рідну Школу, а зібрані жертви переслати до Обєднання, щоби в цей спосіб не тільки заощадити добрий гріш на пересилці, але щоби ще мати лад і порядок та контролю над тим, яка громада сповняє свій національний обовязок, а яка ухиляється від того.

Продовжуємо субскрипцію акцій Земельного Банку.

Від Земельного Банку Гіпотечного у Львові одержали ми вияснення щодо дальшої субскрипції уділів. З него виходить таке:

Субскрипція уділів нормально замкнена з кінцем 1925 року, але закон дає ще банкови тримісячний речинець до стягнення зголошених квот. З того виходить, що банк може стягати належитости за зголошені а не вплачені уділи через слідуючі три місяці, себто січень, лютий і март. В той спосіб можна отже купувати далі шери Земельного Банку ще через яких два місяці і той час повинні ми використи до як найінтензивнішої пропаганди за підперттям своєї так важної фінансової інституції. Це вже бувби дійсний для нас сором перед Польщею і другими народами, якщоби ми до означеного в тот спосіб речения не зложили потрібного для банку міліона золотих марок.

Дирекція Земельного Банку Гіпотечного повідомляє нас ще письмом з 5. грудня, щоби огласити в часописах, що коли хто поніс страти в їх банку, то цему не винен банк, але польські закони, які не дозволяли на банкові операції в чужій валюті а тільки в польських марках. Тепер одначе тої обави вже нема, бо **Земельний Банк веде всі операції виключно в доллярах, на що вже тепер дозволе закон. Втрати отже по причині зміни курсу марки тепер виключені.**

Українці з Далекого Сходу приступають до Обєднання.

Згідно з артикулом 2, буква В) статута Обєднання принято в склад членів Обєднання слідуючі організації, що мають свій осідок в Харбіні, Хіни: 1) Видавництво журнала „Українське Життя", 2) Українсько-Галицький Комітет і 3) Спілку Студентів Українців.

Згідно з проханням тих організацій дозволяється на оснований з них **Обєднання Українських Організацій Далекого Сходу** як філії Обєднання Укр. Орг. в Америці, з правом видавання свого власного журнала.

Повідомляючи американських Українців про ту так милу і радісну нашому серцю новину, витаємо заразом з щирим серцем наших братів, що серед невимовно важких обставин взялися з великою посвятою до відновн української життя того Далекого Сходу, якого землі обрабляє мозольна рука українського хлібороба-переселенця, а над яким тяжить московсько-большевицька презвичайка.

Розділ жертв.

З загального приходу за місяць грудень в квоті $3766.90 і призначенню жертводавців на слідуючі ціли: Земельний Банк $2195, Рідна Школа 300, голодуючим 200, інвалідам 200, сиротам 100, політичним вязням 100, тов. „Просвіта" 50, і хорим стрільцям в шпиталю в Штерберк 50.

За Обєднання Українських Організацій в Америці:
о. Волод. Сполітакевич, предс.,
др. Л. Мишуга, секр.

ГОЛОС РІДНОЇ ЗЕМЛІ.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!
НАБЛИЖАЄТЬСЯ СВІТЛИЙ ПРАЗНИК РІЗДВА ХРИСТОВОГО. В ЧАСІ, КОЛИ ВИ ТАМ А МИ ТУТ ЗАСЯДЕМО ДО СВЯТОЇ ВЕЧЕРІ, ПРОСИМО ВАС О ОДНО: НА ХВИЛЬКУ ПОЛИНЬТЕ ДУМКОЮ ДАЛЕКО — ГЕНЬ ЗА МОРЕ, У РІДНИЙ МНОГОСТРАДАЛЬНИЙ КРАЙ, ДЕ ЛЕЖАТЬ КОСТИ ВАШИХ ПРЕДКІВ.

СУМНА БУДЕ У НАС СЬОГО РОКУ СВЯТА ВЕЧЕРЯ. ІЗНЕМІГСЯ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД, ВИСНАЖЕНИЙ ДО КРАЮ. ТА БІЛЬШЕ ЯК МАТЕРІЯЛЬНИМИ НЕДОСТАТКАМИ І ЗЛИДНЯМИ ТРИВОЖИТЬСЯ ВІН БУДУЧНОСТЮ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.

ІСТНОВАННЕ РІДНОЇ ШКОЛИ ЗАГРОЖЕНЕ. ІЗЗА ГОЛОДОВОЇ КАТАСТРОФИ І ПОЛЬСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ, А СЛІДОМ ЗА СИМ І ВИСНАЖЕНИЯ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА, В КАТАСТРОФАЛЬНИЙ СПОСІБ ЗМЕНШИЛАСЬ ЖЕРТВЕННІСТЬ СТАРОГО КРАЮ. СТОЇМО ПЕРЕД КОНЕЧНОСТЮ ЗАМКНЕННЯ ДЕЯКИХ ПРИВАТНИХ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ. ТОМУ НЕОДНА ДИТИНА БУДЕ СУМНОЮ ПРИ СВЯТІЙ ВЕЧЕРІ. ВОНА НЕ ЗНАЄ, ЧИ ВЕРНЕТЬСЯ ЩЕ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ...

ДОРОГІ БРАТТЯ І СЕСТРИ! ВИ КІСТЬ З НАШОЇ КОСТИ, КРОВ З НАШОЇ КРОВИ. ЯКЩО У ВАШИХ СЕРЦЯХ ЖЕВРІЄ ЩЕ ЛЮБОВ ДО МАЛИХ, БОСИХ СЕЛЯНСЬКИХ І ДО ОБДЕРТИХ, БЛІДИХ РОБІТНИЧИХ ДІТИЙ УКРАЇНСЬКИХ, ТО НЕ ЖАЛУЙТЕ НІЯКОЇ ЖЕРТВИ А ПОМОЖІТЬ РІДНІЙ ШКОЛІ У ВЕЛИКІЙ ПОТРЕБІ.

ПРИЗНАЧІТЬ ВСЮ КОЛЯДУ І ВСІ ЗБІРКИ МІСЯЦЯ СІЧНЯ НА РІДНУ ШКОЛУ! ПРИСТУПАЙТЕ САМІ В ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА І ПРИЄДНУЙТЕ РІДНИХ І ЗНАКОМИХ!

МИ ВІРИМО, ЩО ПРИ ДОПОМОЗІ НАШИХ ЗАМОРСЬКИХ БРАТІВ І СЕСТЕР НЕ ТІЛЬКИ ЗБЕРЕЖЕМО НАШІ ДОТЕПЕРІШНІ НАДБАННЯ НА ПОЛІ ШКІЛЬНИЦТВА: 26 НАРОДНИХ ШКІЛ, 11 ЗАХОРОНОК, 5 УЧИТЕЛЬСЬКИХ СЕМИНАРІЙ, 11 ГІМНАЗІЙ, 4 БУРСИ, 1 ТОРГОВЕЛЬНУ ШКОЛУ, 1 ТКАЦЬКУ, 4 ФАХОВІ ДОПОВНЮЮЧІ ШКОЛИ, 1 КУРС ТЕРМІНАТОРІВ, КУРСИ НЕГРАМОТНИХ І ЧИСЛЕННІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА, — АЛЕ І ПОШИРИМО ДІЯЛЬНІСТЬ РІДНОЇ ШКОЛИ. СЕ НАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВЯЗОК. ПІВ МІЛІОНА УКРАЇНСЬКОЇ ДІТВОРИ АБО ЗОВСІМ ПОЗБАВЛЕНА НАУКИ В ШКОЛІ АБО ХОДИТЬ ДО ЧУЖИХ ШКІЛ. МИ МУСИМО ДАТИ ЇЙ РІДНУ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА РІДНА ШКОЛА:
БР. ЯНІВ, голова; **АНТІН ГАВРИЛКО, секретар.**
(Печать).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МЕККІЗ-ПОРТ, ПА.

Місцевий народній комітет при роботі.

В нашій громаді можна сказати спокійно, наріду живе в згоді, тому і всякий заклик для допомоги рідному краєви знаходить в нас відгук. Наш парох о. Теодорович працює рівно і не минає жадної нагоди, з якої можна добути якусь користь для загальної справи.

Спільними зусиллями зібрано в послідним часі поважну суму, бо $113.72, які вже вислано до Обєднання і призначено на Рідну Школу, інвалідів і сиріт в краю.

Жертвували по $25: Товариство „Січ" і Братство св. Івана Хрестителя; Сестриціство Усп. П. Д. М. $20; а Братство св. Ап. Петра і Павла $10. Кромі того зложили по $1: Т. Дмитрищак, А. Плавник, І. Шкірсенець, Д. Щур, о. Теодорович, І. Сікан, М. Гаврилів, І. Ракочій, І. Мейкало, а по 50 ц.: Д. Ракочій і І. Карпінський.

З панахиди прийшло $13.72, а на хрестинах в Стефана Гайдука зібрали Іван Гайдук і Петро Ваганка $10, які зложили: по $1: Гайдук Гриць, Гайдук Іван, Сірий Іван, Ваганка Петро, Гоцуляк Василь, Мадяровська Марія, Драбик Теодор, Н. Гайдук, а Гайдук Ева 75 ц.; по 50 ц.: Гайдук Ксеня і Ваганка Анна, а Сава Олекса 25 ц.

Разом зібрано $113.72 і вислано до Обєднання.

Місцевий Народній Комітет.

БРУКЛИН, Н. Й.

Відділ У. Н. Союза підпирає український банк і інвалідів.

На річнім мітингу Братства Пр. Тройці, від. 203 У. Н. Союза обговорено попри організаційних справах ще й справи народні. Ухвалено поперти свій перший український банк і закупити 5 шерів на квоту $25.

Кромі сего переведено збірку на інвалідів, яка принесла $15. На інвалідів зложили: Павло Войтович $3, Петро Сьвідзінський $1.05, по $1: Володимир Яськевич, Іван Балко, Стефан Заблоцький, Дмитро Сенюта, Петро Дацко, Лука Кісь, по 50 ц.: Роман Кузьма, Павло Муж; по 25 ц.: Михайло Шипот, Теодор Смілка, Михайло Мельник, Микола Челяда, Сидір Боцян, Іван Балко ст., Михайло Загачевський, Василь Шеремета, Теодор Ващишин, Микола Братівник, Іван Кіт, Іван Салій, Катерина Сенюта, Стефан Глушко, Олекса Гвязда і 20 цнт. дрібними.

Разом вислано до Обєднання в Філаделфії $40.

Володимир Яськевич, секр.

АПОЛЬО, ПА.

Забавляються, але не забувають за голодних.

На св. Дмитра зібралася громада наших Українців в домі Дмитра Лібрика на забаву. Розмовляючи про те і се не обійшлося без того, щоби не зговоритися про старий край. Тоді Теодор Чорний підніс, щоби чесні гості, коли вже згадують про край, зложили для него якусь памятку.

Зібрано $11.50, а жертвували слідуючі: Олекса Лібрик, Олекса Кричковський, Теодор Чорний, Дмитро Лібрик, всі по $2, а по $1: Микола Чайковський, Андрій Сівак, Іван Вічак, а Софія Фронцек 50 ц.

На річнім мітингу від. 110 У. Н. Союза зложили народний податок за 1925 рік слідуючі: по $3: Тома Русецкий, Теодор Чорний, Олекса Кричковський, по $2: Олекса Лібрик, Дмитро Лібрик, а Анна Блавуцяк $1.50.

Разом вислано до Обєднання $26.

Маленька наша місцевість, але свій народний обовязок сповняє совісно і радо.

Олекса Кричковський.

МУДРІ ПО ШКОДІ

Недавно відбувалися в місті Дітройті збори виконавчого комітету Федеральної Ради Церков Христа в Америці, що лучить у собі всі 28 протестантських віроісповідань. Межи иншими заявами сеї конференції був виступ проти американського іміграційного закона. Каже заява, що американський іміграційний закон нещасливий. Найгіршою з нього точка про повне виключення іміграції з Японії, Китаю та других східних країв. На думку конференції, сей закон підорвав довіря орієнтальних народів до Америки та Християн у загалі, та носить у собі зародки війни білої раси проти жовтої.

Колиб сю публичну заяву переповісти на прості слова, то требаби сказати, що Японці, Китайці та другі народи Азії так обурені на американський народ за те, що їх викидається з Америки як прокажених, — що американські місіонарі не можуть далі проводити в Азії своєї релігійної агітації, та що й американські купці не можуть робити там свого бізнесу, що взагалі вплив Америки на Азію ослаб, та що рух жовтої раси проти білої через сей поступок Америки скріпився.

Так менче-більше заявляють американські проповідники. Однак сі самі проповідники лишень се заявляють. Коли в конгресі йшли широкі дебати над іміграційними законами, тоді там сих проповідників ніхто не бачив. Тоді сі проповідники сиділи тихо, тішучися, що новий іміграційний закон вдарить немилих їм католиків і жидів. Кричати тепер: „Ох болить!" за пізно, і коли для звалення злого закона не робиться нічого кромі заяви, то се виглядає на просте фарисейство.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ГОСПОДАРКА.

(З перемиського Укр. Голосу).

Звісно, як господарять московські большевики на Україні. Хотять вони ослабити український нарід і тому творять на його землях всякі республики: молдавську, польську а тепер жидівську. Ми вже писали, що большевики найкращі землі над Чорним морем, де родиться виноград і оливне дерево видає овоці, призначили на жидівську кольонізацію і стягають туди Жидів не тільки з цілої Росії, але і з Палестини. І коли це дється? Тоді, коли український селянин прагне землі і не може її здобути.

Урядовий орґан большевицької влади на Україні, щоденник „Вісти" приніс недавно вістку, що українські переселенці, які ще за царських часів виїхали були на Сибір, хочуть вертати назад на Україну. За царських часів малощо не половина землі була в руках дідичів, і селяни мусіли їхати в „світ зо очи" на Сибір, щоб там знайти землю. Тепер вони довідались, що на Україні відобрано землю дідичам і постановили вернути в рідний край. В тій цілі написали письмо до „Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету" себто до теперішного большевицького уряду в Харкові з просьбою визначити їм ґрунти. Та показалось, що для тих наших людий з Сибіру землі нема. Большевицький уряд відповів їм, що брак вільних земель на Україні і що переселенці не можуть вертати. Навпаки — з України треба буде переселювати людей, бо замало для них землі.

„Брак вільних земель" — кажуть большевики. Але ті самі „Вісти" принесли два дні пізніще вістку, що большевицька влада на Україні виділяє 16.000 морґів землі на Запорожу в гуляйпільському районі, для жидівських переселенців і уповноважені урядовці виїхали туди, щоб цю землю віддати в руки Жидів.

Отже справа ясна. Московські большевики не пускають Українців назад на Україну, навпаки — виселюють їх на чужину, а на українських землях поселюють жидівських кольоністів. Нема теж землі для українських селян з Галичини і Волині. Бо отсе перед 3 роками наші селяне писали до большевицького посла в Варшаві з запитами, чи не могли би вони переселитися на Велику Україну. На це большевицький посол відповів всім інтересованим в одній львівській ґазеті, що на Україні нема вільної землі.

Кудаж большевики виселюють Українців і звідки беруть Жидів, що займають запорожські землі? На це теж є відповідь в „Вістях", а саме, що большевицький уряд рішився в р. 1926 виселити поза межі України 60.000 людий і що вони будуть поселені в північно-кавказьких областях та в ґуберніях: омській, новомиколаївській, амурській, приморській, саратівській, сталінградській та уральській. Отже Українців вивозять большевики в осередок Сибіру або на границю Китаю і Манджурії — 7 тисяч миль від України. А все те в тій ціли, щоб на Україні зробити місце для Жидів.

Звідки-ж приходять Жиди на українську землю як кольоністи? Большевики збирають Жидів по всій Росії. Комітет, який займається жидівською кольонізацією, має свої аґенції по всіх більших містах Росії і ці аґенції вербують Жидів на українські землі. Та мало того. Недавно приїхала громада Жидів з Палестини на Україну і їм теж большевицький уряд визначив землі над Чорним морем. Ці палестинські Жиди — це збиранина з цілого світа. Коли Англія утворила в Палестині жидівську державу, ті Жиди поїхали шукати легкого хліба в Палестині. Ба, але там треба ґірко працювати. От і ці панки довідавшись, що над Чорним морем можна зробити кращий інтерес, кидають свою жидівську землю і державу і їдуть на Україну, а большевики приймають їх... А приймають їх не з любови, але тому, бо так каже їм політика, щоб московський большевизм лекше панував над Україною. Передовсім большевики хотять позбутись Жидів з чисто московських земель і висилають їх на Україну, обдаровуючи їх землею. Тим хотять вони розпалити ненависть безземельного українського простолюддя до Жидів. Колиж ця ненависть буде вибухати, то Жида будуть звертатися о поміч до московських большевиків як до своїх оборонців. От і московські большевики будуть мати завжди притоку мішатися в українські справи і панувати над Україною. Це є ціллю большевицької політики. Тому то большевицька конституція постановляє, що землею на всій области большевицького союза не завідують уряди союзних республик, але спільний союзний уряд в Москві, де мають голос тільки московські большевики. Отже український большевицький уряд в Харкові виконує тільки прикази московських большевиків.

Наш нарід ніколи не відносився і не відноситься ворожо до Жидів. Навпаки — наш нарід шанує кождого Жида, що чесно працює біля него. Ненавидів наш нарід тільки тих Жидів, що шукаючи легкої наживи, лучились з його ворогами і помагали їм гнобити Україну. І коли ті вороги відбирають нашому селянинови землю і дають ту землю всяким зайдам, що ніколи не працювали на землі, а йому самому кажуть іти в світ і шукати землі — то в него, в нашого селянина, мусить будитися ненависть. Знають про це і правдиві жидівські патріоти і вони є противні жидівській кольонізації. Вони знають, що цю жидівську республику над Чорним морем чекає страшне нещасте, бо наш селянин своєї землі не подарує нікому, хтоби він не був. Зрештою жидівські патріоти слушно кажуть, що їм треба Жидів до Палестини, щоб вони там працювали на ріллі і клали основи під жидівську державу. Тому то і тих Жидів, що недавно приїхали з Палестини на Україну, називають жидівські патріоти дезертирами, які не хотять працювати на своїй рідній землі, але втікають з неї, щоб дістати за дармо урожайну землю українських селян.

І чи будуть коли ці дезертири працювати в полі? Ні! Знають про це і московські большевики і тому вони поселюють Жидів над Чорним морем. Жид без гандлю не обійдесь. Саме над Чорним морем буде він гандлювати, а на землі будуть працювати українські наймити. Большевикам це байдуже — вони тільки одного бажають, щоб між Українцями а Жидами панувала ненависть, бо тоді буде лекше їм Україну держати в руках.

Але супроти того не буде мабуть серед Українців ні одного чоловіка (крім запроданців!), який годивбися з тою діявольською політикою московських большевиків. Кождий Українець бажає, щоб про українську землю рішали самі Українці, а не чужинці, не московські большевики.

НЕ ВИГЛЯДАЄ НА ПРАВДУ, А ПРАВДА.

Приходить недавно один український сейлсмен до нашої книгарні, і між іншим, таке оповідає:

Ходючи з ріжними товарами по хатах наших людий, постановив я питатися в кождій хаті, чи є в них деякі українські книжки, а головно Кобзар Тараса Шевченка.

Не хотілось мені, каже, вірити, що — як то часом говорять — наші люди не люблять читати книжок, що, мовляв, заліниві до просвіти. Не думав вправді я знайти в них сотні книг, як от в хатах Американців, та все сподівався подибати бодай книги тих українських писателів, про яких кождий чув і знає, а саме Шевченка та Франка.

На жаль, здибав я дуже мало книг в наших людий. Трафлялось і таке, що коли я спитав за книжки, господиня дому побігла до шуфляди і показує мені книжечки з ґросерні і бучерні. Крім ґазети, і то не всюди, в хаті нема жадної книжки, хотяй все хтось з хатних вміє читати.

Правда, є люди, що мають дуже гарний вибір українських книг, між котрими майже все побачите Кобзаря, та, на жаль, велика більшість Українців не має навіть сеї нашої книги, тої одинокої пророчої скарбниці, Кобзаря, котрим кождий навіть найбіднійший повинен гордитись.

Аж сумно на душі стає чоловікови, кінчив наш бесідник, як побачиш, що тут, в країні волі і сякого-такого добробуту, де, майже найбіднійший може стати на купно української книжки, в хаті навіть Кобзаря немає.

Сумна се правда, та Ви, шановні Громадяни, можете її скоро й неправдою зробити якщо послухаєте слів великого пророка Тараса Шевченка, котрий говорив: „Думайте, читайте..." і замовите собі у нас ще перед Різдвяними святами Кобзаря. Ціна тільки $2.50.

Адресуйте замовлення так:

„SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ТЮТЮН І ЖІНКИ.

Нині ніхто не дивується, коли жінка прилюдно курить папіроску. Нині смішним нам здавалося би, колиб жінка курила люльку. Щоправда Гуцулки, Сербки, Циганки курять загально люльки. А колись було загальним звичаєм, що жінки курили люльки. В спеціяльному числі лондонських „Таймс-ів", що цілий присвячений тютюневи, читаємо про те цікаві подробиці.

В Англії жінки скоро за приміром чоловіків навчилися курити з довгих глиняних люльок. У XVIII. столітті це нікого не хвилювало, коли жінки з визначних і багатих кругів „ссали тютюн". Доказом на це є старі дереворити, на яких бачимо зображених жінок, що весело пускають клуби диму. Цікава є книжка видатків пасербиці славного державного мужа Текса, замужної Сари Фел. Там записані видатки на тютюн і люльки для „матері", „сестри Зузанни" і „сестри Ловер". А пані Фел належала до стоваришення обичайних квекерок. Жінки в тих часах говорили, що курення має стільки добрих прикмет, що ніхто не повинен бридитися його. Курення дезінфекціонує. Отже можна бути забезпеченим проти ріжних можливих недуг. Чомужби чоловіки мали забезпечуватися проти ріжних недуг, а жінки ні. Тому вдоволено напихали люльки і **вже дітей вчили курити.**

Не лише англійські жінки „виборoли" собі право курення тютюну. В Европі курили королівські дочки і жінки шляхтичів, таксамо як і багатші міщанки. Дочки короля Людвика XIV. вечером після церемоніяльної вечері поспішали до своїх кімнат, щоби там крадьки покурити люльку і так розірватися після штивної двірської етикети. „Соняшний король" (Людвик XIV.) був проти курення і навіть видав заборону. Але й королівські діти вміють бути неслухняні. Наслідник престола мабуть держався більше двірських приписів, бо як раз вечером ввійшов припадково у кімнату своєї сестри, счудувався а рівночасно розлютився, як побачив там молоді жінки, оповиті туманами диму. На його питання, відкіля вони мають люльки, призналися, що від офіцирів швайцарської палатної сторожі. Мадам Віже ле Брін, звісна малярка, увіковічнила себе на портреті з довгою люлькою в руці при столі з ріжними причандалами до курення.

Курення, що в Европі було тоді такою новиною, на Далекому Сході знали вже давно. Жінки в гаремах курили ціліський день із нарґілів (великі люльки, з яких куриться довгими вужами (проводами) через воду, тому таке курення не дуже шкідне). Курення скорочувало їм цілоденну нудьгу. Орієнтальна жінка осталася вірна люльці. А на Заході папіроси виперли люльку. Вважали бабієм того, хто курив такий маленький скруток, замісць стародавної люльки. Папіроска була мала й елеґантна, й коли хто хотів, міг курити її з маленької люлечки а паперці добирав такого коліру, якої краски був його одяг, сукня чи плащ.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ВІЛЬНОЇ ЗЕМЛІ ВАШИНҐТОНА І КАНАДИ.

В цю над силу важку пору, в якій находиться наш нарід в „Старім Краю" під оглядом політичним, моральним і матеріяльним, стає до культурної праці над піднесеннєм його новий робітник.

Жіноцтво почало видавати щомісячний часопис

„Жіноча Доля".

Громадяни і Громадянки вільної заморської землі!

Ви свідомі цього, що тільки у праці цілого Народу, а не як дотепер половини його, запорука кращої долі нашого Народу — тож підтримуйте наші щирі змагання як найчисленнійшою, передплатою часопису

„Жіноча Доля".

Навяжіть — просимо Вас дуже — тісні писемні зносини з нами. З нашого часопису Ви довідаєтеся, як ми живемо, чим займаємося, як боремося за незалежність нашого Народу, як ми жінки добиваємося рівних прав на всіх ділянках народнього життя. Від Вас-же хотілиб ми довідатись про Ваше життя-буття, хотілиб дізнатися, яке становиско займає у Вашім громадянськім життю жінка. Зацікавить нас теж Ваш спосіб виховання дітий, Ваш спосіб домашньої господарки. Ваші добрі ради нашій молоді, дітям а також господиням ми помістимо дуже радо в нашім часописі у відділі американськім і канадійськім.

Українок-вчительок просимо писати нам, чого і як учать дітий по американських школах, як забавляють дітий та яких спортів уживають по школах.

Наших передплатниць просимо виявити письмом свої бажання: що саме хотілиб про нас знати, що хотілиб знати про „Старий Край", про родинні місця, про своїх рідних.

У нашій часописі „Жіноча Доля" відкриємо непрактиковану до тепер новість: американсько - канадійський відділ, де вже тепер містимо письма-дописи наших заморських прихильників. Там помістимо і Ваші дописи, ради і уваги та наші відповіди. Через далекі краї і широкі моря простягаємо до Вас сестрину руку. Станьте разом з нами до праці, поможіть нам повести як слід велике діло, — діло народнього освідомлення, яке виконає найкраще свідома жінка.

Передплачуйте наш часопис „Жіночу Долю"! Приєднуйте нам як найбільше передплатників. Збирайте датки на фонд нашого часопису!

Передплата на „Жіночу Долю" виносить враз із пересилкою 2 доляри річно.

Писма шліть на адресу: „Жіноча Доля" (Zlnocza Dola, Kolomyja, Nowa 1, East Galicia, Poland, або на тутешні.

Дописі і пренумерату приймають: В Америці: Dr. W. J. Simenowycz, 1286 Milwaukee Avenue, Chicago, Ill.

В Канаді: Dr. W. J. Kisilewskyj, 447 Redwood Ave., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція „Жіночої Долі".

ПОЛЯКИ ЧЕКАНЯТЬ УЖЕ СВОЇ ГРОШІ, АЛЕ І КРАДУТЬ.

Один із робітників польської монетарні на ймення Жецкі, обвинувачений за надужиття, не міг діждатися судової розправи і виїхав — на всякий випадок за границю. Правда, нема тому що дивуватися, бо цілорічне вижидання могло би і святого випровадити з рівноваги. Та як пояснити, що чоловік поставлений в стан обвинувачення, міг одержати заграничний пашпорт? Дивуватися й не дивуватися, бо в Польщі все можливе. Повисшу вістку приносить польська ґазета „Жечпосполіта".

ШЕВЧЕНКОВА МОГИЛА.

Московські „Ізвєстія" з 25. XI. ц. р. приносять вістку з Черкас такого змісту: Черкаський окружний виконавчий комітет постановив встановити до свого видаткового буджету відповідну суму грошей на направу і зберігання могили Тараса Шевченка.

РАДІО ДЛЯ ПАПИ.

Ророгоцінний радіотелеграфічний апарат замовив Ватикан для папи в Німеччині. Одночасно повідомляють, що папа має намір промовити перед мікрофоном, щоби його промову розіслали по всьому світі.

ДРІБНИЧКИ.

Як довго жиють бжоли?

Літні робітниці жиють около шість тижнів при виснажуючій праці, зимові робітниці около сім місяців у частинному, або повному спокою.

Температура в улию.

Бжоли зимують в улию зібрані в громаду. Коли температура впаде до 13° зуміють на протязі одної години піднести її до 25° при помочи скріпленого руху мязів і прискореним віддихом. Температура з 25° спаде до 13° на протязі 22 годин. В улию є отже періодичне вагання температури від 25° до 13°.

Чому звірята не терплять болю зубів?

Професор Гоер і його ученик Бабік запримітили, що багато звірят, як медведі, льви і ґієни мають корони зубів так дуже надтерті, що зубна яма є зовсім отверта. Ці звірята не терплять ніколи болю зубів, бо в зубі з діравою короною засклеплюється корінь зовсім, так що нерв у зубній ямі завмирає. Зуб без нерва то так начеб якесь мертве чуже тіло, встромлене в щоку, не здібне приймати й переводити враження.

КАРТА ЗМІНИ АДРЕСИ.

Хто зміняє свою адрес у,нехай долучить почтову марку за 10 центів і вишле сю картку на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

До Адміністрації „Свободи":

Залучаючи почтову марку на 10 центів прошу змінити мою адресу.

Моя стара адреса була:

Число відділу..........

Імя ....

Улиця ....

Почта ....

Нова адреса є:

Число відділу..........

Імя ....

Улиця ....

Почта ....

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбувся дня 13-го грудня, на котрім зістали вибрані слідуючі урядники: Н. Колодій, предс.; В. Лісний, заст.; І. Соколовський, секр. рекорд.; Т. Колодій, секр. фін.; С. Сеньків, кас.; М. Ковальський, заст. кас.; О. Лесик, Й. Лясковський і В. Гадух, контр. книжок.; С. Старик, хорунжий; К. Шиманський, заст. хор.; Н. Пацканик, Гр. Кричкевич і П. Ковалишин, доглядачі хорих; П. Прокоп, дверник; Я. Слюсар, капітан. Мітинґи мають відбуватися що друга неділя по першім, о годині 2.30 пополудни, в тій самій гали, 814 Мейн Стр. — І. Соколовський, секр.

ВЕСТ ГАРВІЄ, ІЛЛ. Тов. Т. Шевченка, від. 385, повідомляє, що мітинґи відбуваються, о 8-ій годині вечер в гавзі під ч. 14702 Пец стріт, в першу середу по першім. — Михаїл Бойко, предс.; Гр. Яртим, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 192, повідомляє, що річний мітинґ відбувся в неділю, дня 20. грудня, о 3-ій годині на церковній гали. Мітинґ розпочав предсідатель Петро Ірха молитвою Царю Небесний; мітинґ переведено спокійно і всі справи проголошено і переведено в порядку. Члени ухвалили, щобя мітинґи відбувались що місяця в другу неділю по першім; Вибрано нових урядників як слідує: Петро Ірха, предс.; Іван Співак, секр.; Никола Сичек, кас. Нові урядники просять всіх членів, щоби приходили на кождий мітинґ і щоби свої вкладки на галю приносили. Таксамо і нових членів будеся вписувати. Запрошуємо всіх, котрі хотять вписатися до нашого Товариства.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ. від. 75, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеся в неділю, 10. січня о 1-ій годині пополудни, в гали при Cicotte Ave. ч. 3464. Проситься зійтись численно, бо є много важних справ до полагодження. Пригадуємо всім, що тепер мають нагоду вступити в члени нашого Тов. і У. Н. Союза без вступної оплати, щоби колись не було за пізно, бо смерть не перебирає. Вибрано слідуючий новий уряд на рік 1926: А. Комаринський, предс.; А. Горбаль, заст.; Ст. Дідула, секр.; П. Даньчишин, заст.; Ст. Франків, кас.; Г. Маланяк, заст.; В. Космина, А. Турчин, контрольори; А. ирҐич, Д. Лабяк, опікуни хорих; П. Діжа і І. Ягнич, хорунжі, — С. Дідула, секр., 5647 Lumley Ave.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Вільні Козаки с. Росільна, від. 196, відбуло річні збори, дня 28. грудня, на котрих вибрано нових урядників на слідуючий 1926 рік як слідує: Ф. Зак, предс.; С. Савчин, заст.; І. Марусин, секр. фін.; Н. Ціноріп, секр. рек.; І. Іванків, кас.; М. Лещин, заст.; Дмитро Костюк, контрольор; І. Баричко і Ю. Литвинюк, надз. хорих; Н. Бабіський, прапорщик; Ф. Васько, господар. Збори будуть відбуватись в той сам день як і попередно. Новий уряд звертає увагу тих членів, котрі мають залеглі вкладки, щоб вирівнали їх як найскорше. — І. Марусин, 207 York St., Jersey City, N. J.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє своїх членів, що наші збори відбудуться 10. січня в неділю, о годині 12-ій в полудне в гали Укр. Хати, 2240 Greyling St. Справи є слідуючі: 1. справозданнє контр. комісії; 2. перебраннє н. уряду; 3. слідуючий уряд вийшов вибраний на рік 1926: Й. Пригорський, предс.; Т. Горбусь, кас.; Стефан Хомяк, секр. фін.; М. Кривий, секр. рек. Наші збори будуть відбуватися таксамо як перейшлого року в другу неділю по першім в тімсамім місци. Взиваєся ще раз членів, котрі не вирівнали свого довгу, а не являться на сих зборах, будуть суспендовані і виключені з Тов. і У. Н. Союза. — Секретар.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 156, повідомляє всіх членів, що мітинґи будуть відбуватися що друга неділя по першім в означенім місци, де обовязок кождого члена бути на зборах. Вибрано новий уряд як слідує: Микола Іщук, предс.; Гриґ. Давідь, з. предс.; Павло Закорчемний, кас.; Семен Чабан, заст.; Яцко Тапик, секр.; Петро Купчак, заст. секр.; Александер Коваль, Василь Новак, контр. комісія; Йосиф Цісло, Іван Гарасіка, надз. хорих; Стефан Ткач, дверник. — Іван Чопик, б. секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що на річнім мітинґ, дня 12. м. м., вибрано новий уряд на 1926 рік як слідує: Вол. Венґринович, предс.; Й. Волк, заст. предс.; Вас. Підлуський, кас.; Й. Волк, заст. кас.; Мих. Галькевич, секр. фін.; Й. Підлуський, заст. секр. фін.; Вас. Кузів мол., секр. рек.; Ів. Грива, Мих. Мандрона і П. Гринюк, контр.; Ів. Максимів і П. Зелінський, надз. хорих; Ів. Кузів і Вас. Кузів м., прапорщики; Йосиф Підлунський, капітан; Ів. Кузів, бібл. Подаєсь всіх членам до відома, що звичайний мітинґ тов. відбудеться 9-то січня 1926, в гали церковній, 34 Біч улиця, точно о год. 7-ій вечер. Нехай на сім мітинґу не бракне ні одного члена, бо маєсь уложити плян розвою товариства і У. Н. Союза і богато иньших справ, котрі не були вирішені на річнім мітинґу задля браку часу. Приходіть всі як один на означений час. — Мих. Галькевич, фін. секр.

АМБРІДЖ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє всіх своїх членів, що важні збори відбудуться дня 10. січня, 1926. На ці збори кождий член мусить явитись, бо є кілька справ недокінчених з річних зборів. Також пригадую всім тим членам, котрі зістали суспендовані, і ті, котрі довгують, щоби вирівнали свої довги також хай кождий член памятає, що почавши від нового року жаден не може довгувати більше як один місяць, а коли не явиться на другий місяць, буде суспендований. На 1926 рік зістав вибраний слідуючий уряд: Ст. Гомзяк, предс.; Теодор Шумила, кас.; Михайло Фук, секр.

С. ДІРФІЛД, МАСС. Повідомляється всіх членів і членкинь тов. Галицька Січ, від. 207, що річні збори відбудуться дня 10. січня 1926, зараз по Рождестві Христовім, в неділю по Сл. Божій в церковній гали. Кождого члена і членкиню просимо прийти на ті збори хоть раз в рік і своєю присутностю і голосом вибрати новий уряд. Старий уряд буде здавати справозданнє з свого діловодства за 1925 рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої довги. Також проситься привести зі собою нових членів. — Григ. Чапдій, предс.; Теодор Тимкович, секр.

БАНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, щоби кождий прийшов на мітинґ, котрий відбудесь 10. січня, на гали словенській на Норт Стріт. Котрий член не явиться, заплатить кару 50 ц., а урядник 1.00. — В. Т. секретар.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Тов. Запорожська Січ, від. 284, подає до ширшого відома, що на річних зборах вибрано новий уряд на рік 1926 як слідує: Дм. Іващук, предс.; Іван Чайківський Тимкович, писар; Олекса Петришин, кас.; Дм. Гладишевський і Федь Дохтав, контр. майна; Николай Дацко і Казимир Петришин, контр. хорих. Збори будуть відбуватися в другу неділю в місяци, о год. 1-ій сполудня в У. Н. Домі 9-та і Walter Ave. В січни будесь принимати нових членів без жадного вступного до Тов. і У. Н. Союза. Тож приходіть в неділю, 10. січня на збори і станьте членами, бо се одинока опіка, яку чоловік може отримати тут в Америці. — Іван Ч. Тимкович, писар.

ОЛІЄН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 363, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітинґу вибрано отсей новий уряд на 1926 рік: Стефан Луцишин, предс.; Ник. Леськів, заст. предс.; Г. Підскальний, секр.; Ів. Мішанець, заст. секр.; Г. Непорадний, касієр; В. Королишин, заст. кас.; М. Сеник і М. Луцишин, доз. хорих; Д. Мішанець, капітан; Й. Свертюк, хорунжий; Іван Костів, господар; Г. Підскальний, бібліотекар. Слідуючий мітинґ відбудеться дня 10. січня, 1826. На мітинґу кождий член має явитись, бо є важна справа до полагодження. Г. Підскальний, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, подає до відома, що річний мітинґ відбувся дня 13. грудня, в гали укр. православної церкви, на котрім вибрано уряд на рік 1926: Стефан Кудрик, предс.; Андрій Йосик, заст. предс.; Андрій Чепеляк, секр.; Александер Потіха, заст. секр.; Юрко Порохняк, кас.; Лука Демчук, заст. кас.; Аантін Мазур, Конст. Гнатів і Андрій Йосик, контрольори; Анна Дворняк і Іван Домбровський, доглядачі хорих; Василь Чичаловський, сотник. Мітинґи будуть відбуватися в другу неділю в місяци в гали укр. православної церкви на Нюпорт евеню. — Андрій Чепеляк, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеся дня 10. січня 1926, зараз по Службі Божій в церковній гали при Чарліс ул. Проситься тих котрі зістали вибрані урядниками, щоби прийшли до присяги. На річнім мітинґу дня 13. грудня зістав вибраний слідуючий уряд на 1926 рік: Йосиф Казюта, предс.; Вас. Шило, заст.; Антін Зубка, кас.; Войтко Струх, заст.; Іван Іванішів, секр. фін.; Мих. Пик, секр. рек.; Николай Левкович і Тимко Бринґілевич, контр. книжок; Іван Задарожний і Василь Гордубей, кастр. хорих. — Й. Казюта, пр.; А. Зубка, кас.; Іван Іванішів, секр., Box 995 Coatesville, Pa.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошеннем, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 ц. коли таке оголошенне має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи".

НОВОВІДКРИТІ МІСТА В ТРІПОЛІТАНІЇ.

Італійці відкрили в Тріполітанії старинне місто Лептіс Маґна з пустинних пісків. Лептіс Маґна то було місце народження цісаря Септимія Севера. Він прикрасив був місто величавими будівлями. Велика купальня в части вдержалася майже зовсім, дальше найшли останки величавої базиліки, театр і гроби по части побудовані в виді вежі. На скільки можливо, Італія відновить їх. У місті (на взірець малоазійським надбережним містом пізнійших часів) мають плян улиць простокутний. Вулиці вже в значній части відкопано, але мешкальні доми ще під піском. Італійці побудували високі мури для охорони перед пустинним піском і з успіхом засадили пальми.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

о. Северин Добрянський, парох Монастирця помер по довгій, тяжкій недузі в 68 р. життя і 43 священства. — В. Й. П.

ПОЕТИ І ПОЕЗІЇ.

Кождий поет, чи він більше талановитий, чи менше, має вроджений дар поетичний. Але жаден поет, навіть найбільше талановитий, не може розвинутись і удосконалюватись, коли не читає творів других поетів, а особливо — добрих поетів.

Навіть набільші поети писали свої твори під впливом других великих поетів іноді навіть других національностий.

Правда, не кождий поет вміє сей вплив відповідно використати, але також правда, що без того впливу поет останеться на тому початковому стані, на якому вперве взявся писати свої поетичні проби.

Длятого ся стара але все дуже добра вказівка для поетів: Читайте твори других поетів, не раз, але 10 разів! — завсіди останеться золотою гадкою.

Українські поети повинні читати, як найбільше твори українських поетів.

В Америці є чимало українських поетів, а деякі з них вже доволі вибилися своїм таланом. Котрі виказались більшими успіхами, безперечно більше читали. Але всі українські поети, все, і всюди повинні тямити сей заповіт: Читати як найбільше творів українських поетів.

Книгарня Свободи має на складі такі збірники українських поетів.

Гайдамаки. Т. Шевченка .... .50

Кобзар, повний ілюстрований збірник віршованих творів Т. Шевченка (брош.) 1.50

Кобзар Т. Шевченка, 707 сторін в оправі 2.50

Твори Тараса Шевченка в 3-ох томах (в оправі) 8.50

Твори Тараса Шевченка в 5-ох томах, в оправі 15.00

З вершин і низин, збірник поетичних творів Івана Франка, в оправі 3.40

Писання Богдана Лепкого, з нарисом його літературної діяльности, Вас. Верниволі. Том І. Вірші, том ІІ. Проза. В полотняній оправі 5.50

На сих книжках даємо також 25% опусту, коли замовленнє виносить понад $2.00. Гроші або моні-ордери слати на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

КИТАЙЦІ І МИ.

Одним із багато народів, що відзначаються великою солідарностю, є Китайці.

Прінціпом їх є, ніколи нiщо не будувати в иншім краю, як лише в Китаї. Коли Китаєць є за границею, навідується — самособою наскільки то можливо — лише до готелів і гостинниць, що є власністю Китайців — і жениться все лише з Китайкою і т. д.

Китайські способи ощадности.

Не менше цікаво є слідкувати, як в початках убогі й злиденні Китайці приходять нераз до великого майна, котрого могли би їм позавидувати багачі инших народів. Китаєць свою карієру починає звичайно як робітник. Прикметою його є незвичайна пильність і ощадність. Після дво-або трьохлітнього контракту найму (на такий час Китаєць звичайно заключує умову) буде власником заощаджених около 200 долярів.

Від фізичної праці Китаєць переходить до торговлі.

З того часу не працює вже більше як робітник, а з заощаджених грошей закладає якесь ремесло чи каварню або покутну гостинницю або вкінці веде т. зв. вуличну торговлю. Тут знову завдяки своїй скромности й ощадности до кількох літ доробляється більшого майна, а заощаджені гроші починає тепер позичати на процент менше досвідченим і не таким спритним Маляйцям і Полінезійцям, самособою лише до висоти їх майна, т. зн. рижових піль чи кокосових садів.

Завдяки праці, ощадности і торговлі Китаєць багатіє.

Як доробиться так на протязі доволі короткого часу більших грошей, перемінюється китайський вуличний торговець — у великого купця, ремісника, у фабриканта, а власник покутної гостинниці (салуна) у власника готелю і т. д.

Такий спосіб карієри стрічається між Китайцями, що живуть у французьких південних морських кольоніях й Індохінах. Коли ще тому пятьдесять літ у французьких кольоніях-островах не було ані одного Китайця, то тепер нема ані одного села, де не було би китайської крамниці, яка рівночасно не займалася грошевою лихвою. Зновуж більші полоси краю зайняті є під управою бавовни, рижу, південних овочів. Те все є власністю колись убогих і злиденних кулів.

Мимоволі насувається порівнання з нами, з нашими переселенцями в Америці. Як мало між ними є таких, що доробляються більшого маєтку й значіння! Більшість, як зачала так і кінчить важкою працею робітника. Чомуж це так? Чи може український робітник, гірший від Китайця? Ба, де там? Тут причина одна: недостача витривалости й змислу ощадности. Наш чоловік працює важко, заробляє гірко ціліський тиждень, а потому за один день пустить нераз усе. Це старий наш гріх: охота до забави та пиятики! Ще князь Володимир Великий сказав: „Руси есть веселіє пити, не можемъ безъ того быти" (Українцям весело пити, не можем без цего жити!) Буває й таке, що доробиться наш чоловік маєтку, зложить чималу суму грошей і верне до старого краю тай пустить усе мов з водою — на гулянках і пиятиках!

Чи позбутисяб нам отсього народнього гріха? Чи не повчитисяб, хоч би й у цих Китайців? Тоді ми, наш народ мав би і в світі инше значіння й поважання.

Вартаб нам, браття, подумати над цим; не святі горшки ліплять.

Наше щастя, доля наша в наших таки руках, більше ні в чиїх.

М. Л.

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Дописі писати коротко.
2. — Виразно і читко.
3. — Лиш по одній стороні паперу.
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В дописях нікого не перехвалювати без дійсної заслуги.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати, ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописі, яку дописуватель написав за кілька мінут (коли її дуже потребує, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „вагливих" дописий з домаганием „сейчас" помістити, бо се звичайно тільки показує, що дописуватель опізнився і хоче, щоб редакція се надолужила.
10. — Не присилати до редакції стихів і поезий недоладних щодо форми, або безвартних щодо змісту; а до того й не жадати звороту таких віршів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.